

DIDACTIEK VAN SPREEKVAARDIGHEID FRANS

TOMf3: Navertellen in de vorm van een opsomming Uitgewerkt voorbeeld

Een eerste stap in het spreekproces is het inoefenen van een correcte uitspraak door het veelvuldig nazeggen en hardop lezen van woorden, structuren en zinnen (TOMf2). In een volgende stap beluisteren of lezen de leerlingen een tekst en vertellen ze dan na wat ze gehoord of gelezen hebben.

TOMf 3 Met een vorm van ondersteuning informatieve en narratieve teksten in het Frans navertellen in de vorm van een opsomming.

Wat ze vertellen (= de inhoud), moet overeenstemmen met de beluisterde of gelezen tekst, maar vormelijk hebben de leerlingen wel iets meer vrijheid. Navertellen betekent immers niet nazeggen. Als de leerling in het document horen “Il s’appelle Kenji.” en bij het navertellen zeggen ze “C’est Kenji.” is dit ook correct.

Om de leerlingen vertrouwd te maken met een dergelijke spreekopdracht, bouw je die samen met hen op met de leerlingen. Dat geeft hen een houvast. Volgend stappenplan kan hierbij helpen:

- 1 Leg de opdracht duidelijk uit.
- 2 Help de leerlingen om hun voorkennis te activeren.
- 3 Veranker de nodige taalstructuren en woordenschat.
- 4 Zorg voor ondersteuning en voorzie voldoende inoefentijd.
- 5 Observeer, evalueer en geef feedback.

1 Leg de opdracht duidelijk uit

Vertrek vanuit het doel. Op die manier weten de leerlingen wat ze zullen leren en waaraan ze zullen werken. Zeg ook duidelijk wat je verwacht en wanneer de opdracht goed is uitgevoerd.

Ons voorbeeld vertrekt vanuit TOMf3: *Met een vorm van ondersteuning informatieve en narratieve teksten in het Frans navertellen in de vorm van een opsomming.*

Voor dit doel bepalen we de spreekopdracht en leggen we (samen met de leerlingen) vast wanneer de opdracht goed is uitgevoerd.

Doel:

Met een vorm van ondersteuning informatieve en narratieve teksten in het Frans navertellen in de vorm van een opsomming (TOMf3)

Opdracht:

Je buurjongen/buurmeisje zit niet bij jou op school. Je vertelt hem/haar over je klasgenoten en hun hobby's.

Je hebt de spreekopdracht goed uitgevoerd als je vertelt wat 5 klasgenoten (niet) graag doen.

2 Help de leerlingen om hun voorkennis te activeren

Voorafgaand aan de opdracht, oefen je met de leerlingen de nodige woordenschat en structuren in. Het na te vertellen tekstje moet immers herkenbaar zijn.

Vraag aan de leerlingen wat ze graag doen, wat hun hobby's zijn. Ze mogen hier in het Nederlands op antwoorden. Vraag hen ook wat ze niet graag doen.

Waarschijnlijk zullen activiteiten aan bod komen: dansen, zingen, lezen, videospelletjes spelen, TV kijken, voetballen, tennissen, sporten, tekenen, huiswerk maken, piano spelen, muziek beluisteren,

...

Vraag dan aan de leerlingen hoe ze deze hobby's zeggen in het Frans. Noteer dit aan het bord. De woorden die de leerlingen nog niet kennen laat je opzoeken: *danser, chanter, jouer à des jeux vidéo, regarder la télé, jouer au foot, jouer au tennis, faire du sport, dessiner, faire des devoirs, jouer du piano, écouter de la musique, ...*

Activeer daarna de structuren *j'aime (bien / beaucoup), j'adore, je n'aime pas, je déteste ...*

3 Veranker de nodige taalstructuren en woordenschat

Nu de nodige woordenschat opgeroepen is, moet deze ook nog verankerd worden. Dit kan via activerende werkvormen: een domino, een memoriespel, een kringvraag ...

Kringvraag:

- J'aime danser et toi, X, tu aimes danser?
- Non, je n'aime pas danser, J'aime jouer à des jeux vidéo et toi, Y, tu aimes jouer à des jeux vidéo?
- Oui / non, ...
- ...

4 Zorg voor ondersteuning en voorzie voldoende inoefentijd

Laat dan volgende tekst aan de leerlingen horen. Je vindt een ingesproken versie als bijlage 1.

Voici mes amis.

Louis aime jouer au foot, il déteste chanter.

Noah adore faire du sport, il n'aime pas jouer du piano.

Olivia aime surfer sur internet, elle déteste faire des devoirs.

Lia aime écouter de la musique, elle n'aime pas danser.

Gabriel aime bien dessiner, il n'aime pas regarder la télé.

Het is natuurlijk motiverender wanneer je als leerkracht het tekstje aanpast aan de klas en de echte namen van de leerlingen met hun respectievelijke activiteiten gebruikt.

De leerlingen luisteren naar het tekstje. Eén, maximaal twee maal, beluisteren zal volstaan. Dan vertellen ze na wat ze gehoord hebben. Ze kunnen bij het navertellen steeds gebruik maken van een ondersteuning. Het is immers niet de bedoeling dat ze een tekstje uit het hoofd gaan leren. Deze ondersteuning bestaat uit prenten of enkele staakwoorden.

Voor deze opdracht voorzie je een blad waarop de namen staan van de klasgenoten staan, met bij elke naam een prent van de activiteit die ze (niet) graag doen. (bijlage 2)

De leerlingen kunnen oefenen. Je kunt hen vragen dat ze hun tekstje opnemen. Op die manier kunnen ze hun eigen opname beluisteren en indien gewenst opnieuw inspreken. Zo krijgen de leerlingen kans om uit hun fouten te leren. Op die manier werk je aan IVoc4.

IVoc4 Alleen of met andere kritisch reflecteren op ervaringen en bevindingen en daaruit leren.

5 Observer, evalueer en geef feedback.

Hier vind je enkele handvatten om de spreekopdracht te evalueren en van feedback te voorzien. Uitgebreidere informatie over evalueren in Frans vind je op de [PRO.-site](#) van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Vergeet niet eerst aan te melden.

5.1 Vooraf bepaalde criteria

Vooraf heb je duidelijk aangegeven wat je van de leerlingen verwacht als je gaat evalueren: *Je hebt de spreekopdracht goed uitgevoerd als je vertelt wat 5 klasgenoten (niet) graag doen.*

5.2 Reflectie en evaluatie

Tijdens de inoefenfase en het beluisteren van het gesprek (punt 3) heb je als leerkracht de kans om te observeren en de leerlingen feedback te geven over het proces. Op die manier kunnen leerlingen groeien in hun spreekvaardigheid.

Voor de beoordeling vind je een rooster in bijlage 3. Meer uitleg over het gebruik van een dergelijk rooster vind je in de Evaluatiebox.

Je gaat bij de beoordeling eerst na of de boodschap overkomt.

- 1) Is de boodschap inhoudelijk juist?
- 2) Zou een Franstalig iemand, zonder kennis van het Nederlands, begrijpen welke activiteiten die bepaalde klasgenoot (niet) graag doet?

Duid aan met goed (G), voldoende (V) of onvoldoende (O) in de blauwe rij. Goed betekent dat de leerling correct weergeeft wat de persoon graag en niet graag doet. Bij voldoende is één van de twee elementen correct. Onvoldoende betekent dat beide elementen verkeerd zijn.

Na deze globale evaluatie, ga je gericht kijken naar de zinsstructuur. Je duidt in de oranje rij aan of de leerling zinnen vormt (G - goed), spreekt met woordgroepen (V - voldoende) - of losse woorden gebruikt (O - onvoldoende).

Voorbeeld van zinnen: *Louis adore jouer au foot, Louis déteste chanter.*

Voorbeeld van woordgroepen: *Louis jouer au foot, Louis pas aimer chanter.*

Voorbeeld van losse woorden: *Louis foot, Louis pas chanter.*

Bij het navertellen is het niet de bedoeling dat de leerlingen de letterlijke structuren uit het voorbeeld overnemen. Zo horen ze 'Louis déteste chanter'. Maar als ze zeggen 'Louis n'aime pas chanter' is dit uiteraard ook correct.

Het rooster helpt je om gericht feedback te geven aan de leerling. Zo kun je nagaan waar hij al sterk in is en waar hij nog op kan inzetten. Die feedback kan je aan de leerling meegeven: *je beheerst de woordenschat, maar het gebruik van 'ne ... pas' vraagt nog meer inoefening.*

Door bewust tijd en ruimte te maken voor feedback, zetten we niet alleen op IVoc4 in, maar ook op IVzv3 en IVzv4

IVzv3 Doelgericht en efficiënt handelen door taken te plannen, uit te voeren, erop te reflecteren en waar nodig bij te sturen in functie van zelfredzaam en zelfstandig functioneren.

IVzv4 Specifieke strategieën inzetten om vragen, opdrachten, uitdagingen en problemen efficiënt aan te pakken.

6 Extra inspiratie

Je vindt een uitgewerkt voorbeeld dat aansluit bij het thema 'nourriture' bij de praktijkvoorbeelden in de ZILLbib: [Cover navertellen](#).

Andere mogelijke spreekopdrachten:

- De leerlingen luisteren naar een bestelling van een groepje vrienden. In een rooster kruisen ze aan wie wat bestelt. Daarna vertellen ze na wat ze gehoord hebben.
- De leerlingen organiseren een mini-enquête in de klas. Ze vragen aan vier klasgenoten wat ze graag doen tijdens hun vrije tijd. Ze duiden dit aan op een rooster. Daarna vertellen ze na wat ze gehoord hebben.
- De leerlingen leggen de prenten van een beluisterd verhaal in de juiste volgorde en vertellen aan de hand van deze prenten het verhaal na.
- De leerlingen begrijpen de berichten die in een station omgeroepen worden. Ze kunnen aangeven hoe laat de trein vertrekt, op welk spoor, perronwissel, vertraging ...)
- Estafettespel: een leerling moet info halen (bv. clown beschrijven) en doorvertellen aan de volgende die het moet tekenen
- Een fragment uit een introductiefilmpje van de The Voice (FR)/Jeunes Talents beluisteren en zeggen wat het onderwerp van de rubriek is. Waarover vertelt dit kind? (familie, hobby, school, woonplaats...)
Ze mogen hun favoriet uitkiezen en navertellen wat die gezegd heeft. De anderen kunnen raden wie hun favoriet was.
- De leerlingen vertellen het ochtendritueel na a.d.h.v. foto's/afbeeldingen/cartoons/...
- De leerlingen luisteren naar het weerbericht en vertellen welk weer wordt voorspeld (in grote lijnen) om te weten welke kleding ze moeten meenemen.
- Je bent de weg kwijt. Je vraagt de weg aan iemand. Daarna herhaal je de weg luidop om na te gaan of je het goed begrepen hebt.
- ...